

Gyldighed; og jeg troer, at dette allermindst vilde kunne forsvares, naar — som netop her er Tilfældet — den Clausul, hvorom Spørgsmaalet dreier sig, kan antages at udgjøre en overmaade væsentlig Bestanddeel af det hele Contractsforhold, som dog iøvrigt forudsattes at skulle blive ved Magt. Jeg kan, idetmindste for mit Vedkommende, intet Dieblil betænke mig paa at stemme imod det omhandlede Endringsforslag, hvorved jeg endnu kun skal bemærke, at Paragraphen vel tillige angaaer Fæstere paa Hovedgaardstart, men dog fornemmelig har Hensyn til Forpagtningscontracter, og ved disse Forhold er det dog i Særdeleshed indlysende, at der ingen retfærdigværende Grund kunde være til en saadan Indgriben i de ældre Contracter, som den, Endringsforslaget gaaer ud paa.

Derimod kunde det vistnok have meget mere for sig at gaae ind paa det Endringsforslag, som er stillet af 5 af Udvalgets Medlemmer, og subsidiairt tiltraadt af de 3 førstnævnte Medlemmer; men, naar jeg ikke har troet at burde tiltræde det, saa er det nærmest, fordi dette Endringsforslag let kunde misforstaaes, som om det skulde være absolut nødvendigt, at Contracten udtrykke i ligen indeholdt, at der specielt var sigtet til den forvæntede Lov om Hørforns Egallisering. Det er ialmindelighed ikke tilraadeligt, i Lovgivningen at opstille slige specielle Regler for Fortolkningen af indgaaede Contracter. Hvorledes Spørgsmaalet om Godtgjørelsen skal besvares ifølge allerede afsluttede Contracter, bør bedømmes efter disse Contracters Indhold, i Forbindelse med de øvrige Oplysninger, der maatte tilveiebringes om, hvad der ved Contracternes Afslutning har været Parternes rette Mening; men dette skal finde sin Afgjørelse ved Domstolene, og nu kunde det t. Ex. vel være, at Eieren meente, at han, skjøndt en indgaaet Forpagtningscontract ikke netop var affattet paa den i Endringsforslaget. antydede Maade, havde tilstrækkelig Hjemmel til at fordre, at Forpagteren uden særlig Godtgjørelse skulde overtage de omhandlede Communalbyrder. Men, antager han dette, og han derhos muligen er i Stand til paa en fyldestgjørende Maade at documentere, at denne hans Mening er be-

grundet, saa er det ikke i sin Orden, at afskære ham hans Ret ved at optage i Lovens en Sætning, som fordrede visse bestemte Udtryk i tidligere indgaaede Contracter. Det Principmæssige er, at de forhen lovligen oprettede Contractsforhold respecteres, og at det, hvorledes nu end Contracterne ere affattede, overlades til Domstolene at fortolke dem og ved Afgjørelsen imellem Parterne at lægge den Fortolkning til Grund, som efter samtlige Sagens Data findes at være den rigtige; og, vil man dette, forkommer det mig, at man helst maa blive staaende ved Udfastet. Det paa Listen sidst anførte Endringsforslag, som to af Udvalgets Medlemmer have stillet, afviser ikke væsentligt fra Udfastet; men dette er dog kortere og simplere; den i Endringsforslaget valgte Udtryksmaade falder maaskee noget søgt og synes i alt Fald noget mindre overensstemmende med Lovsproget. Det kan og bemærkes, at det i Særdeleshed er om Godtgjørelsen, at Spørgsmaalet her dreier sig; men dette træder neppe ganske tilstrækkeligt frem i Endringsforslaget, hvorefter det skulde hedde: „saafremt Overtagelsen af slige nye Byrder ikke maa ansees begrundet i den indgangne Brugscontract“, thi det er gjerne muligt, at Brugeren, i Genhold af en tidligere indgaaet Contract, kunde være pligtig at overtage saadanne Byrder, men at han dog meente, at der efter Contracten maatte tilkomme ham Godtgjørelse herfor, og dette er, som sagt, netop Hovedpunktet.

Sall: Maaskee jeg dog maatte knytte et Par Ord til en Ytring af den ærede Rigsdagsmand, som nys satte sig, (Mourier) da her netop håndles om det Minoritetsvotum, som jeg har havt den Ære at stille tilligemed et andet æret Medlem af Comiteen. Naar den ærede Rigsdagsmand bemærkede, at han ikke havde noget Væsentligt mod Forslaget selv, men at han kun fandt, at det var noget vidtløftigere end § 15, saa er det vel sandt; men det er dog en saa overmaade fort Sætning i sig selv, at der ikke fra den Side kan være noget Væsentligt at indvende derimod. Jeg troer derhos ingenlunde, at vort Forslag kunde fortjene Prædikat af „søgt,“ som den ærede Rigsdagsmand udtrykte sig, idet jeg antager,